

धिति नियम्यते समाख्यातः संनिधेर्बलवत्त्वादिति ।

धृतवतीमित्युक्ते सुचावादायातिक्रम्याश्चाव्याहृत समिधो यजेति ॥ १६ ॥ हो-
त्रा धृतवतीमित्येतस्मिन्पदे उक्ते अर्धयुर्जुहोपभृतावादाय अतिक्रम्य वेदेरपरस्मादे-
शात्परिधीनपरेण सव्येन पादेन यजतिदेशं गत्वा आश्चाव्य समिधो यजेत्याह १) .
प्राप्तमेवातिक्रमणमनुवाक्यापरिसंख्यानार्थमुच्यते २) . धृतवतीमर्धयो सुचमास्यस्वे-
ति तदध्वर्युं प्रसौतीति श्रुतेः (१.५.२.१.) . आपस्तम्बः पञ्च प्रयाजान्प्राचः प्रतिदि-
शं वा समिधः पुरस्तात्तनूनपातं दक्षिणत इउः पश्चाद्वर्हिर्हृत्तरतः स्वाहाकारं
मध्ये ।

पञ्च प्रयाजान् ॥ १७ ॥ सकृदतिक्रान्त एव पञ्च प्रयाजान्यजति . संज्ञा .
पञ्चग्रहणात्पञ्चैतानि कर्माणीति ज्ञायते ।

समिद्धतमे ॥ १८ ॥ तानतिशयेन समिद्धे वज्रिप्रदेशे जुहुयात् । आपस्त-
म्बः सर्वान्वैकध्यमिति . सर्वानपि प्रयाजानेकस्मिन्नेव स्थाने जुहुयादित्यस्यार्थः ।

यज-यजेति शेषम् ॥ १९ ॥ समिधो यजेति हि प्रथमे प्रयाजोऽुक्तम् . शेषं
प्रयाजचतुष्कं प्रति यज-यजेत्येव प्रैषो भवति (१.५.३.८.) ।

ध्रुवस्तिष्ठन् ॥ २० ॥ एकस्मिन्नेव स्थाने स्तम्भ-इव तिष्ठन् पञ्च प्रयाजा-
न्यजति . अपक्रमणकारणे सत्यपि नापक्रामेत् ।

पूर्व-पूर्वं वाभिक्रामम् ॥ २१ ॥ पक्षान्तरमाह . वा विकल्पे . अभिक्र-
म्याभिक्रम्याहवनीयसंमुखं गमनं कृत्वा पूर्व-पूर्वं प्राक्संस्थपङ्क्त्या पञ्चापि प्रया-
जान्पृथक्पृथक्स्थाने जुहोति ध्रुवपक्षे तु समिद्धतमे । सर्वयजतिषु होम ईशा-
नदिशुषेन वेदेर्दक्षिणभागेऽवस्थितेन च कर्तव्यः वषट्कारेण सह वा वष-
ट्कृते वेति ।

उपभृतो जुह्वामानयत्यनवमृशंश्चतुर्थम् ॥ २२ ॥ उपभृति गृहीतस्य मध्ये
ऽर्धाज्यस्य प्रयाजार्थत्वाच्चतुर्थं प्रयाजं प्रति उपभृतः सकाशादर्धमाज्यं जुह्वामासिञ्च-
ति उपभृता जुह्वाः स्पर्शमकुर्वन् । आपस्तम्बः त्रीनिद्वार्धमौपभृतस्य जुह्वा-

१) ओ३श्चावयेत्युक्ता समिधो यजेति प्रेष्यति Mahād. २) यजतिवात्पुरोऽनुवाक्याप्राप्तेः
अथ यदपुरोऽनुवाक्यकाः प्रयाजा भवन्तीति (११.३.१.१२.) श्रुतेः पुरोरुगभावः Mahād.